

ת"פ 3933/08/10 - מדינת ישראל, פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה), ע"י ב"כ עו"ד עידן שוורץ נגד טי.אר.די אינסטרומ. בע"מ, יעקב צבי דוידוביץ', ישראל רמות, מיכאל ברזל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
(בשבתו בבית המשפט המחוזי מרכז - לוד)

ת"פ 3933-08-10 מדינת ישראל נ' טי.אר.די אינסטרומ. בע"מ 27 אוקטובר 2019
ואח'

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו
בעניין: מדינת ישראל
פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה)
ע"י ב"כ עו"ד עידן שוורץ

המאשימה

נגד

1. טי.אר.די אינסטרומ. בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד גיל דחוח וגלית רוטנברג
2. יעקב צבי דוידוביץ' (עניינו הסתיים)
ישראל רמות
3. ע"י ב"כ עוה"ד גיל דחוח וגלית רוטנברג
4. מיכאל ברזל (עניינו הסתיים)

הנאשמים

גזר דין

בעניין נאשמים 1 ו-3

הרקע והכרעת הדין

1. נאשמים 1 ו-3 הורשעו ביום 16.5.19, בהכרעת דין ארוכה ומפורטת, לאחר ניהול הוכחות, בכל העבירות שיוחסו להם בכתב האישום. בתמצית - מדובר בשלושה אישומים, שעניינם עבירות אי דיווח לפי **חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 [חוק ניירות ערך]**: ריבוי עבירות של אי הגשת דוח מיידי בכוונה להטעות משקיע סביר, ושל הכללת פרט מטעה **בדוח הכספי ובדוח הדירקטוריון** בכוונה להטעות משקיע סביר, כאשר **נאשמת 1, חברת TRD (הנאשמת, TRD או החברה)** הורשעה בעבירות הללו ביחד עם סעיף 23 **לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [חוק העונשין]**, ו**נאשם 3, ישראל רמות [הנאשם או רמות]**, הורשע בעבירות הללו ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין.

2. **סיפורו של התיק, בקצרה**, הוא כדלקמן: חברת TRD עסקה בפיתוח ציוד רפואי, בתחום רפואת השיניים. בעליה

עמוד 1

ומנהליה היו נאשם 2, **צבי דוידוביץ'** [נאשם 2 או דוידוביץ'] והנאשם שלפנינו, **ישראל רמות**. בשלב כלשהו החליטו השניים להנפיק את החברה בבורסה לניירות ערך בתל אביב [הבורסה] ולגייס כסף מהציבור. ביום TRD 3.4.06 הפכה לחברה ציבורית, וביום 11.4.06 הונפקה לציבור. בתשקיף החברה נאמר שהכספים שיתקבלו בעקבות ההנפקה יושקעו בפעילות השוטפת של החברה, או כפי שיחליט הדירקטוריון מעת לעת. החברה גייסה כ-42 מיליון ₪.

מהלך התשקיף וההנפקה לווה, בין היתר, על ידי נאשם 4, **מיכאל (מיקי) ברזל** [ברזל או מיקי], שהיה בעלים של חברות פעילות בשוק ההון. ברזל לא היה בעל רשיון לניהול תיקים, אך הוא עסק בהשקעות. לאחר ההנפקה הוסכם בין דוידוביץ' ורמות לברזל, שמרבית כספי תמורת ההנפקה, בסך 39 מיליון ₪, יועברו לחברת **מגדל שוקי הון** [מגדל], שם יפתח חשבון ניירות ערך לחברה, והכספים ינוהלו על ידי ברזל. החלטה זו לא קיבלה אישור של דירקטוריון החברה, אך המהלך בוצע, וביום 4.5.06 הועברו הכספים לניהולו של ברזל במגדל. למרות שהחלטה להעביר את תמורת ההנפקה לביצוע השקעות (ולא לפעילות השוטפת של החברה), ללא החלטת דירקטוריון, הייתה מנוגדת להתחייבות בתשקיף, החברה ומנהליה לא דיווחו לציבור המשקיעים על השינוי, כנדרש בחוק, וזאת במטרה להטעותם.

מיום 8.5.06 החל ברזל בביצוע השקעות ספקולטיביות בכספי החשבון. במהלך הרבעון השני של השנה (בין 1.4.06 ל-30.6.06) הגיעה החשיפה בתיק ל-8 מיליון ₪, שהם 20% מהכספים שהופקדו בו. בהתקרב ה-30.6.06, היום שלגביו מתייחס הדוח הכספי לרבעון השני, סגר ברזל את הפוזיציות הספקולטיביות, באופן שאיפשר הצגת ההשקעות של החברה בדוח הכספי נכון ל-30.6.06 כהשקעות באפיקים סולידיים. מיד לאחר חלוף המועד הקובע לדוח הרבעוני, שב ברזל לבצע השקעות ספקולטיביות, וביום 13.7.06 הגיעה החשיפה ל-50% מסך התיק, קרי: 20 מיליון ₪. למרות עובדה זו, ולמרות שהחברה ומנהליה היו מודעים היטב לכך שמדובר בארוע חריג, שלגביו קיימת חובה לדווח לציבור המשקיעים דיווח מיידי, הם נמנעו מדיווח.

הדוח לרבעון השני התפרסם ביום 31.8.06. בדוח הזה הייתה חובה לתת גילוי לעצם ההשקעה באפיקים ספקולטיביים, גם בדוח הכספי וגם בדוח הדירקטוריון על מצב החברה. המידע הושמט מהדוחות הללו, שעליהם חתמו דוידוביץ' ורמות בידיעה שהם השמיטו מהם מידע מהותי ביותר. יותר מכך: בדוח הכספי, בביאורים שבהם מתארים ארועים שקרו לאחר תאריך המאזן, כלומר בין 30.6.06 ל-31.8.06, הייתה חובה לציין את דבר החשיפה ההולכת וגדלה בתיק ההשקעות, שהגיעה, כאמור, בתוך אותה תקופה ל-20 מיליון ₪. גם כאן ביצעו החברה ומנהליה עבירות אי דיווח בכוונה להטעות, גם בדוח הכספי וגם בדוח הדירקטוריון.

הרבעון השלישי התחיל ביום 1.7.06 והסתיים ב-30.9.06. הדוח בגין רבעון זה אושר ביום 30.11.06 ופורסם ביום 1.12.06. במהלך הרבעון השלישי היו ימים שבהם ההפסד בתיק ההשקעות הגיע למיליון ₪ ליום. ביום המאזן, 30.9.06, עמד ההפסד על 6.4 מיליון ₪ והחשיפה הייתה של 12 מיליון ₪. בין יום המאזן ליום הפרסום המשיך ההפסד לגדול והגיע ל-14.4 מיליון ₪, והחשיפה גדלה לכדי 18 מיליון ₪. במהלך אותה תקופה אמרו היועצים המשפטיים של החברה כי יש להוציא דיווח מיידי על הנושא, אך המנהלים (והחברה, באמצעותם) החליטו לא לעשות כן.

בדוח הרבעון השלישי (ליום 30.9.06) לא ניתן גילוי לעצם ההשקעה באפיקים ספקולטיביים, לא ניתן גילוי בביאור המתייחס לארועים שהתרחשו לאחר תאריך המאזן (קרי: בין 30.9.06 ל-30.11.06) להפסד שגדל ולחשיפה שגדלה, ובדוח הדירקטוריון לא ניתן גילוי לדבר מכל אלה. בכך נמנעו החברה ומנהליה מלדווח לציבור המשקיעים, כמתחייב על פי דין, הכל - כדי להטעות את המשקיע הסביר.

בסופו של יום, בדצמבר 2006, פנתה **רשות ניירות ערך [הרשות]** לחברה ועקב פניה זו פרסמה החברה דוח מייד, ב-12.12.06, שבו הודיעה כי הפסידה כמחצית מכספי ההנפקה בהשקעות ספקולטיביות.

3. בהכרעת הדין בעניינם של נאשמת 1 ונאשם 3 (החברה ורמות), קבעתי, כאמור, שהם ביצעו את כל המיוחס להם בכתב האישום, וביתר פירוט, ציינתי כי מכלל הראיות עולות המסקנות הבאות:

התקופה שמיד לאחר ההנפקה

א. הוכח שהנאשמים החליטו להעביר את כספי ההנפקה להשקעה שכללה מרכיבים משמעותיים של סיכון. הם עשו זאת מבלי שהתקבלה החלטת דירקטוריון כנדרש. הם עשו זאת אף שידעו שההאופן שבו הושקעו כספי ההנפקה, קרי: השימוש שעשתה בהם החברה, לא היה במהלך העסקים הרגיל. כל זאת בניגוד להתחייבותם בתשקיף. חרף האמור, הם לא דיווחו על כך לציבור.

ב. הנאשמים היו מודעים להשפעה האפשרית של דיווח שלילי על ערכם של ניירות הערך של החברה בבורסה, ומכאן שהיו מודעים לחשיבות הדיווח. הם היו מודעים לחשיבות שמייחס הציבור לרכיב הסיכון בהשקעותיהם.

ג. הנאשמים ידעו שיש אפשרות קרובה לוודאי שהסתרת העובדה, שכספי ההנפקה הועברו לניהול ספקולטיבי, החושף את כספי ציבור המשקיעים לסיכון והפסד, בשונה מהאמור בתשקיף, יגרמו להטעיית המשקיע הסביר.

הדוח הרבעוני ליום 30.6.06 והתקופה ממועד המאזן עד פרסום הדוח ב-31.8.06

ד. הנאשמים ידעו שכספי ההנפקה מושקעים ברובם בהשקעות ספקולטיביות, בעלות סיכון. הם ידעו שדבר זה אינו עולה בקנה אחד עם ההתחייבות שנתנו בתשקיף לגבי השימוש בכספי ההנפקה. הם ידעו שבמהלך **הרבעון השני**, התיק היה נתון לתנודות של פלוס/מינוס מיליון ₪ ביום, ושהיתה בו גם תנודה חד פעמית של 3 מיליון ₪, הממחישה את הסיכון. הם ידעו שהחשיפה והתנודות נמשכו גם **לאחר תאריך המאזן**: הם ידעו שבאמצע חודש יולי, בשבוע אחד ירד שווי יותר מ-2.5 מיליון ₪ ולאחר מכן עלה בכמעט 3.7 מיליון ₪, ושבמהלך חודש אוגוסט המשיכו התנודות. מכל האמור לא גילו דבר לרואי החשבון או לעורכי הדין, והם לא התייעצו כלל עם עורכי הדין האם מה שהם עושים - מותר. הם **לא נתנו גילוי למידע האמור לציבור, לא בדוח הרבעוני ליום 30.6.06 ולא בדיווח מייד, במהלך התקופה**. הנאשמים ידעו שיש אפשרות קרובה לוודאי שהסתרת העובדות שצוינו לעיל, על אודות חשיפת תיק ההשקעות לסיכונים והפסדים משמעותיים, ועל אודות החשיפות שנוצרו לאחר תאריך המאזן, יטעו את ציבור המשקיעים.

הדוח הרבעוני ליום 30.9.06

ה. הנאשמים ידעו שהדוח הרבעוני ליום 30.9.06, שאושר ביום 30.11.06, לא נתן לציבור המשקיעים את המידע כי ההפסד של 6.5 מיליון ₪, שהשתקף בדוח, נבע מהשקעת כספי ההנפקה בהשקעה ספקולטיבית, תנודתית ומסוכנת. הם ידעו שאין גילוי לכך שכל ההפסד נוצר בחודש אחד. הם ידעו שאין בדוח גילוי לכך שהפוזיציות פתוחות וההפסד נמשך וגדל אחרי תאריך המאזן. הנאשמים ידעו שיש לתת בדוח

הרבעוני גילוי לארועים שהתרחשו לאחר תאריך המאזן, ולמרות שבמועד פרסום הדוח ההפסד גדל ביותר מ-12 מיליון ₪ מתום הרבעון עד פרסום הדוחות, ובסוף נובמבר התיק כבר הפסיד מחצית משוויו מאז ההנפקה, לא ניתן גילוי לעובדות אלה. הנאשמים ידעו שיש אפשרות קרובה לוודאי שהיעדר דיווח על כל העובדות שצוינו לעיל, יטעה את ציבור המשקיעים.

התקופה שבין 30.9.06 עד 1.12.06 (מועד פרסום הדוח הרבעוני)

1. הנאשמים ידעו כבר במהלך חודש אוקטובר שהייתה ירידה של יותר מ-7.8 מיליון ₪ בשווי התיק, קרי: מעל 14 מיליון ₪ מאז הושקעו הכספים אחרי ההנפקה, כלומר שהתיק ירד בערכו ביותר מ-35% מאז ההנפקה. עוד ידעו, שמגמת ההפסדים נמשכה ועד מועד אישור הדוח ב-30.11.06, איבד תיק ההשקעות כ-19 מיליון ₪, קרי: מחצית משוויו מאז ההנפקה. למרות כל אלה, לא הוציאו הנאשמים דיווח מיידי על כך לציבור. הם לא שעו לעצת עורכי הדין של הנאשמת, שאמרו להם שיש להוציא דוח מיידי, אף שידעו רק על הפסד של 6.5 מיליון ₪, והחליטו לחכות עד פרסום הדוח הרבעוני עם חשיפת מידע זה לציבור. הנאשמים ידעו שיש אפשרות קרובה לוודאי שהסתרת כל העובדות שצוינו לעיל, יטעה את ציבור המשקיעים.

4. ביחס לנאשמת 1, החברה, ציינתי שאחריותה הפלילית לכל עבירה שבה הורשעו בתיק זה נאשמים 2 ו-3, שהם יו"ר הדירקטוריון שלה ומנכ"ל, ברורה ומובהקת. עוד קבעתי כי הן נאשם 2, ששימש יו"ר הדירקטוריון של החברה, הן נאשם 3, ששימש מנכ"ל, נחשבים לאורגנים בנאשמת 1, החברה, ויש לראות במעשיהם ובמחשבתם הפלילית מעשים של התאגיד. המעשים נעשו מכוח תפקידיהם הרשמיים בחברה והתאפשרו בשל מעמדם. אין מדובר בעבירות שהמחוקק ביקש לייחדן לבשר ודם, ההיפך הוא הנכון. לנוכח כל אלה, ולאור האמור בסעיף 23(א)(2) לחוק העונשין, הרשעתיות החברה בכל העבירות שבהן הורשעו נאשמים 2 ו-3, הכול - ביחד עם סעיף 23 לחוק העונשין.

5. לנוכח המסקנות הללו הורשעו הנאשמים בסעיפי החוק הבאים:

א. **באישום הראשון** (שעניינו העברת כספי ההנפקה לביצוע השקעות, בניגוד להתחייבות בתשקיף): אי הגשת דוח מיידי בכוונה להטעות משקיע סביר - אי קיום הוראת סעיף 36 לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים) התש"ל-1970 [תקנות הדיווח] - עבירה לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 [חוק ניירות ערך], ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 [חוק העונשין];

נאשמת 1 - הסעיפים האמורים, יחד עם סעיף 23 לחוק העונשין;

ב. **באישום השני** (שעניינו הדיווחים הקשורים ברבעון השני): הכללת פרט מטעה בדוח הכספי בכוונה להטעות משקיע סביר - אי קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, ותקנות הדיווח - עבירות לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; הכללת פרט מטעה בדוח הדירקטוריון בכוונה להטעות משקיע סביר - אי קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, ותקנות הדיווח - עבירה לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; אי הגשת דוח מיידי בכוונה להטעות משקיע סביר - אי קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, ותקנות הדיווח - עבירה לפי סעיף 53(א)(4) לחוק העונשין;

לחוק ניירות ערך, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין;

נאשמת 1 - הסעיפים האמורים, יחד עם סעיף 23 לחוק העונשין;

ג. **באישום השלישי** (שעניינו הדיווחים הקשורים ברבעון השלישי): הכללת פרט מטעה **בדוח הכספי** בכוונה להטעות משקיע סביר - אי קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, ותקנות הדיווח - 3 עבירות לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; הכללת פרט מטעה **בדוח הדירקטוריון** בכוונה להטעות משקיע סביר - אי קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, ותקנות הדיווח - עבירה לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין; אי הגשת **דוח מיידי** בכוונה להטעות משקיע סביר - אי קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך, ותקנות הדיווח - עבירה לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך, יחד עם סעיף 29 לחוק העונשין;

נאשמת 1 - הסעיפים האמורים, יחד עם סעיף 23 לחוק העונשין.

6. **ההליך שהתנהל עד הכרעת הדין**: ביום 3.8.10 הוגש נגד הנאשמים כתב אישום, שתוקן ביום 31.1.11 בדרך של הוספת עדים ותיקון טעות סופר. ביום 2.12.15, בתום הליך ההוכחות ולפני סיכומים, חזר בו **ברזל**, שהיה נאשם 4, מכפירתו, והודה במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן. דינו נגזר ביום 7.2.16, לאחר שנאשמים 1 - 3 נתנו הסכמתם שדינו ייגזר בטרם הסתיים עניינם. כתב האישום בעניינו תוקן בצורה משמעותית, ו**ברזל הורשע בעבירה אחת של אי הגשת דיווח מיידי בכוונה להטעות משקיע סביר** - אי קיום הוראת סעיף 36 לחוק ניירות ערך ותקנות הדיווח, עבירה לפי סעיף 53(א)(4) לחוק ניירות ערך ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, וכן בעבירה אחת של הכללת פרט מטעה בדוח כספי בכוונה להטעות משקיע סביר, עבירה לפי אותם סעיפים. הוא הורשע באותם סעיפים בשל היותו מבצע בצוותא (חלף הגדרתו כנושא משרה בחברה, בכתב האישום המקורי).

החלטתי לכבד את ההסדר העונשי בין הצדדים ובהתאם לו גזרתי על ברזל מאסר בן 4 חודשים, שנישא בעבודות שרות, מאסר מותנה בן 7 חודשים, קנס בסך 140,000 ₪ והגבלת כהונה לפי סעיפים 226 ו-251א לחוק החברות, **התשנ"ט-1999 [חוק החברות]**, למשך 3 שנים.

7. לאחר הליך גישור מוצלח, שנעשה על ידי כבוד השופט אביחי דורון, נשיא בתי משפט השלום במחוז תל-אביב (כתוארו אז), ביקש גם דוידוביץ', נאשם 2, לחזור בו מכפירתו, וביום 22.8.18 הוגש בעניינו כתב אישום מתוקן, הוא הודה והורשע. כתב האישום בעניינו תוקן לקולה במספר נקודות, על מנת לשקף הבדל בינו לבין נאשם 3, מבחינת החלק של כל אחד מהם באירועים. כתב האישום תוקן כך שבחלק הכללי הוסף כי על פי חלוקת העבודה בפועל בין רמות לדוידוביץ', דוידוביץ' היה אמון בעיקר על פיתוח החברה, ולפיכך מיעט להיות בקשר עם עורכי הדין וראוי החשבון, ומיעט לעסוק בנושא הדיווחים בחברה. בנוסף, לגבי כל האישומים, הוסף כי דוידוביץ' ראה את הטעיית המשקיעים כאפשרות קרובה לוודאי. בהתייחס לאישום השלישי (העוסק בדוח לרבעון השלישי של 2006), הוסף כי דוידוביץ' לא נכח בישיבה שבה נתנו עורכי הדין של החברה את עצתם, כי יש לדווח בדיווח מיידי על ההפסדים שנצברו.

הצדדים הגיעו בעניינו של דוידוביץ' להסדר עונשי "סגור", שאותו החלטתי לכבד, ולפיכך ביום 7.11.18 גזרתי על נאשם 2 עונש מאסר של 8 חודשים (מאחורי סורג ובריח), מאסר מותנה בן 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 10,000 ₪. קבעתי בעניינו כי לנוכח כלל נסיבות ביצוע העבירה, ובפרט חלקו של דוידוביץ' בביצוע המעשים, וכן בהתחשב בכך שהעבירות בוצעו טרם החמרת העונש הנקוב לצד העבירות הללו משלוש לחמש שנות מאסר, מתחם העונש ההולם הוא מאסר שנע בין 12 ל-24 חודשים, לצד ענישה כספית משמעותית. אשר למיקום הנאשם בתוך המתחם, או חריגה מהמתחם, קבעתי כי חלוף הזמן המשמעותי מאז ביצוע העבירות, בשילוב הנסיבות האישיות והבריאותיות של דוידוביץ', מצדיקים להטיל בעניינו עונש שחורג ממתחם העונש ההולם, ועולה בקנה אחד עם ההסדר שאליה הגיעו הצדדים.

הטיעונים לעונש בעניינו

ראיות לעונש שהובאו מטעם ההגנה

8. בעניינה של החברה העיד רואה החשבון שלה, מר עופר רחמים (בפרוטוקול חסוי, לאור רגישות הנתונים הכספיים שהובאו), שאף הגיש מסמכים המגבים את עדותו (נ/1 עד נ/3). לזכותו של רמות העידו 5 עדי אופי:

ד"ר חיים לביא הכיר את הנאשם ואשתו ב-1981, בעת שליחות מטעם המדינה לארה"ב. הוא סיפר על פעילות התנדבותית של הנאשם במסגרת "תהילה", גוף המייצר מפגשים בין משפחות יהודיות בחו"ל למשפחות ישראליות בישראל, שמטרתו לסייע בהעלאת המשפחות היהודיות לישראל. בהמשך סייע הנאשם ללביא, כששניהם שבו ארצה, בקידום פרויקטים מתחום מדעי הטבע באוניברסיטת בר אילן לחו"ל, בתחילה - בהתנדבות. עוד התייחס לביא לחברות הקרובה בין הזוגות ושיתף בכך שאשתו חלתה בפרקינסון לפני 13 שנים ולאחרונה התגלתה המחלה אצל **נעמי**, רעייתו של הנאשם. בהמשך לכך תיאר באופן רגיש וחושפני את הקשיים שעיימם מתמודדים אשתו והוא, וציין שאלה הקשיים המצפים לנאשם ואשתו, וזאת כדי להמחיש עד כמה נוכחותו של הנאשם בקרבת אשתו חשובה ונחוצה מעכשיו ואילך, בהתחשב באופן שבו מתפתחת המחלה.

חנן בלנקנשטיין, כמו הנאשם, נולד בקיבוץ בארות יצחק, שנה אחרי הנאשם. הם מכירים כל חייהם. הוא תיאר את הנאשם כחלוץ ויצירתי, ונתן דוגמאות לתכונות אלה, מתוך עברו של הנאשם. הוא ציין את הנאשם כצנוע וענו מאוד, והמחיש זאת באמצעות תיאורים מפועלו בצבא, במלחמת יום הכיפורים, בתעלת סואץ. לדבריו, לאחר המלחמה המשיך הנאשם לפעול בקיבוץ ועשה כן בצורה ערכית ויצירתית.

חגי לוטן, בן דודו של הנאשם, דיבר עליו כדוגמא ומופת לבני המשפחה הצעירים יותר. גם הוא סיפר על הקרב שבו השתתף הנאשם במלחמת יום הכיפורים בתעלה, וציין שקורותיו של הנאשם באותו קרב נודעו לו שנים מאוחר יותר, כשנתבקש לכתוב ספר על קורותיה של סיירת חרוב שבה שירת, ואגב המחקר שעשה, נודעו לו פרטים על הקרב ועל הנאשם. עוד סיפר כיצד בהובלת הנאשם הם הקימו את יחידת התצפיות המטכ"לית הראשונה בצה"ל, שהפכה, לימים, לחיל האיסוף הקרבי. הוא הדגיש את תכונותיו הטובות של הנאשם - צניעות, ענווה ויצירתיות, ואמר שהנאשם עושה רבות למען החברה, המשפחה והקהילה, ודבר לא לעצמו.

אריה שחר הוא בעל עסק בארה"ב למכשירים בתחום רפואת השיניים, והכיר את הנאשם ב-2009 אגב עיסוק זה. הוא תיאר את מחויבותו של הנאשם לעיסוקו, את החברות שנרקמה בין המשפחות של שניהם, את אהבת הנאשם לארץ וציין שהנאשם משמש "מנטור" בעבורו בעסקיו. לדבריו, הנאשם לימד אותו מה זה להיות אחראי לעובדים, שיש דברים

חשובים בהרבה מכסף, ואת החשיבות של מתן עזרה לאחר. הוא הוסיף, כי למד על בעיות הבריאות של הנאשם ושל אשתו, כשכל אחד מהשניים סיפר על משנהו, לא על עצמו.

מרגריטה קלמיס הכירה את הנאשם לפני יותר מ-15 שנה. היא סיפרה כיצד סייע לה הנאשם בתקופות קשות ביותר מבחינה אישית, חילץ אותה ואת ילדיה הקטנים מצו פינוי מביתה, שהוצא נגדה משום שלא יכלה לעמוד בתשלום חובות, ושילם במקומה עשרות אלפי שקלים. גם בשנים שלאחר מכן המשיך לדאוג לה למקום עבודה ולמגורים, ותמיד שימש עבורה מגן. היא ציינה את היותו איש משפחה, המטפל במסירות באשתו החולה, ואמרה כי הוא משמש דמות מופת לילדיה שבגרו. היא תיארה כיצד החברה הייתה עבור עובדיה משפחה ובית, וכיצד הרגיע הנאשם אותה ואת יתר העובדים בחברה בתקופה הקשה שהייתה עקב האירועים העומדים ברקע התיק דנן, וסיימה באמירה שלא יהא זה הגון לשלוח אדם כמו רמות לכלא.

נוסף על העדויות הללו, הגישה ההגנה אסופה של מכתבים (נ/4) הן של אנשים שהעידו והרחיבו עדותם בכתב, הן מאנשים נוספים שרצו להעיד עדות אופי לטובת הנאשם, ושמפאת קוצר הזמן ונסיבות נוספות לא הגיעו לבית המשפט. כך הוגש מכתב של ציון סולימן שדיבר בשבחי הנאשם, על צניעותו, ועל כך שהנאשם אמר לו שכספי ההנפקה אינם שלו, אלא של החברה ושל הציבור. עוד תיאר את הזוגיות של הנאשם עם רעייתו, על מחלתה הקשה וההישענות שלה על הנאשם, על הורותם המופלאה לשלושת ילדיהם ועל הקשר עם נכדיהם. Alexander Huber, שהכיר את הנאשם היכרות עסקית, ציין את החברות שנרקמה ביניהם והדגיש שהתכונה הבולטת אצל הנאשם היא יושרו והעובדה שניתן לסמוך עליו ב-100%. סיפור הקרב בתעלת סואץ שבו השתתף גם הנאשם סופר במכתב של רפי גנש, שציין כי זהו סיפור על חברות, אומץ ורוח ההתנדבות של הנאשם במלחמת יום הכיפורים. מבט נוסף על הנאשם מהפן העסקי והיצרני התקבל ממכתבו של רו"ח אילן אנגל, ששימש כמנהל כספים חיצוני בנאשמת בשנים 2013 עד 2015. הוא הדגיש את עמידתו הבלתי מתפשרת של הנאשם על איכות מוצרי החברה, הקפדה על תזרים מזומנים חיובי ויחסי עבודה מצוינים, למרות קשיים תפעוליים וכספיים בחברה, ואת מנהיגותו השקטה. עוד ציין שהנאשם סייע רבות לחלק מהעובדים שנתקלו בקשיים כלכליים ואישיים, בדרך של מתן בסתר. גיסו של הנאשם, יואב בית אריה, התייחס במכתבו לענווה המאפיינת את הנאשם, את הירתמותו לכל התנדבות, עזרה וסיוע, לאורך השנים, באזרחות ובצבא. אחיו הצעיר של הנאשם, יאיר, הדגיש, אף הוא, את עשייתו של הנאשם למען הכלל, בצניעות ובשקט. הוא ציין את חלקו בקרב בתעלה במלחמת יום הכיפורים, את התמיכה של הנאשם באביהם בערוב ימיו, כשחלה, את עשייתו של הנאשם בקיבוץ, את חריצותו ומסירותו לעבודה.

נוסף על כל אלה, הוגש מכתבה של נעמי, אשת הנאשם (נ/8). היא תיארה את מחלתה ואת הקשיים שבהם היא נתקלת, ומפאת צנעת הפרט - לא אפרט. ברור ממכתבה הצורך שלה בסיוע הנאשם, הן מבחינה פיזית, הן מבחינה רגשית-נפשית. למכתבה צורף מסמך של פרופ' ניר גלעד, מיום 1.4.19, המתאר את תסמיני המחלה אצלה. ציון שיש לה תור נוסף אצלו בקרוב ואכן, ביום 24.10.19 הוגש סיכום הביקור שממנו עולה כי קשייה הולכים וגוברים והיא זקוקה לעזרה בלא מעט פעולות יומיומיות.

טיעוני המאשימה לעונש

9. ב"כ המאשימה הפנה לחלק מטיעוני בעניינו של נאשם 2, דוידוביץ', ולגזר דיני, שם פורטו הערכים המוגנים ורכיבים נוספים המשותפים לנאשמים דנן ולדוידוביץ'. בטיעוני עתה הוא ביקש להתמקד בהבדלים בין דוידוביץ', לנאשם דנן, לאור עיקרון אחדות הענישה.

10. בהתייחס לנאשם, התובע ביקש לקבוע שמתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 14 חודשי מאסר ל-24 חודשי מאסר, וביקש לגזור עליו 14 חודשי מאסר בצירוף קנס נמוך. לדבריו, מתחם העונש צריך להיות גבוה במידת-מה מהמתחם שנקבע בעניינו של דוידוביץ', שהיה - כזכור - מאסר שנע בין 12 ל-24 חודשים. זאת, לנוכח **חלקו הגדול יותר של הנאשם בביצוע המעשים ונסיבות של חומרה בביצוע העבירות**, שלא התקיימו בעניינו של דוידוביץ', ובעיקר חלקו הגדול יותר של הנאשם בהטעיית שומרי הסף, לרבות **התכנון** שהשקיע נאשם זה בביצוע ההטעיה (והדברים יפורטו בפרק הדיון וההכרעה). התובע הדגיש כי ההטעיה של שומרי הסף אינה מאפיין שגרת, ואין מוצאים זאת בכל תיק של אי דיווח, ועל כן ביקש לראותה בחומרה יתרה ולתת לה משקל ממשי, שאינו יכול להתבטא בפער של חודש או חודשיים בלבד מול עונשו של דוידוביץ', שלא נטל חלק בהטעיה באופן פעיל. הוא ציין שנאשם 4, שכלל לא היה נושא משרה בחברה, הורשע אך ורק בשל חלקו באותה הטעיה ונגזר עליו עונש של מאסר בפועל. ללמדך עד כמה ההשתתפות בהטעיית שומרי הסף היא עניין חמור, גם כשאינה מבוצעת על ידי נושא משרה, או על ידי מי שיש לו תפקיד רשמי בחברה.

בהתייחס לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, כלל הנסיבות, כגון **גיל, מצב בריאותי גרוע וחלופי זמן ממושך**, התקיימו גם אצל דוידוביץ'. ואולם, בניגוד לדוידוביץ' - הנאשם כאן **לא נטל אחריות**, לא הודה בביצוע המעשים, **לא הביע חרטה**, ועל כן אינו זכאי להתחשבות שהיא נחלתם של אלה העושים זאת, כמו דוידוביץ'. ב"כ המאשימה הדגיש כי במקרה זה, החרטה והחסכון בזמן שיפוטי הם מרכיבים חשובים ביותר, שבשלם הקלו עם דוידוביץ', ורמות אינו זכאי ליהנות מאותה הקלה. אצל שניהם חלופי הזמן משמעותי ביותר, במידה שווה, ועובדה זו קיבלה ביטוי ממשי כבר בגזר דינו של דוידוביץ', ולכן אין מקום להקלה נוספת בעניין זה בגזר דינו של נאשם 4. עוד הזכיר התובע, שהעדויות שנשמעו בדבר אופיו הטוב של הנאשם אינן עולות בקנה אחד עם עצם עשיית העבירות בתיק זה, ואף לא עם העדר לקיחת אחריות והעדר חרטה. עד היום קו ההגנה של רמות אופיין בהטלת האחריות על אחרים - על נאשם 4 (מיקי ברזל), על עורכי הדין, על רואי החשבון ואפילו על מגדל. קו ההגנה כלל התנערות ממסמכים שעליהם היה חתום וטענה להעדר מודעות גורף.

ביחס ל**קנס**, התובע, בהגינותו, ציין כי היה מקום לבקש קנס משמעותי וגבוה בעניינו של הנאשם, אך לנוכח עיקרון אחידות הענישה ובהתחשב בקנס הנמוך שהוטל על דוידוביץ', ולמרות הקנס הגבוה שהוטל על ברזל, אין המדינה מבקשת להטיל על רמות קנס גבוה, שיהלום את חומרת המעשים.

11. בהתייחס לנאשמת, החברה, ביקשה המאשימה להתייחס בחומרה לכך שבעת ביצוע העבירות על ידה לא התקיים בה משטר תאגידי, כלל. האורגנים שבה הכשילו את שומרי הסף, וכמעט כל האורגנים המרכזיים של החברה נטלו חלק בביצוע העבירות. נוסף על כך, שנים רבות אחרי שנחשפו העבירות, נסתיימה החקירה והוגש כתב אישום, החברה הותירה את הנאשמים בתפקידיהם המרכזיים בניהול החברה. רמות חדל לכהן בחברה רק בסוף 2015 ודוידוביץ' חדל לכהן כסמנכ"ל פיתוח בינואר 2013. היא לא הוקיעה את הנאשמים ולא פעלה לתקן את הליקויים במשטר התאגידי שלה.

לאחר החקירה בתיק ולאחר הגשת כתב האישום, החברה החליפה בעלים. חזקה על הבעלים החדשים שנתנו ערך כלכלי לחשדות שעה שרכשו את החברה, ומחיר הרכישה מן הסתם גילם בתוכו הערכה שאפשר כי יוטל על החברה קנס בשל העבירות. בעלי החברה החדשים מכרו את החברה ב-2015 בסך של כ-1.2 מיליון ₪, וכיום מדובר בשלד בורסאי חסר פעילות, אך שווי הפעילות נמצא בכיסי בעליו. טענות שנשמעו מפי רוח"ח של החברה, כי החברה לא תוכל לעמוד בקנס שיוטל עליה בשל העדר יכולת כלכלית, אין בהן ממש, שכן התמורה לפעילות כבר רוקנה לכיסי הבעלים. לכן,

למרות מצבה הכלכלי של החברה, ולאור חומרת העבירות, יש להטיל על החברה קנס משמעותי של מאות אלפי שקלים.

טיעוני ההגנה לעונש

12. ההגנה ביקשה, בפתח דבריה, להדגיש את עניין **חלוף הזמן**. במקרה דנן, הישויות המשפטיות הנותנות את הדין כיום שונות לחלוטין מאלה שהיו קיימות בעת ביצוע העבירה: רמות היה בן 52 כשהחברה הנאשמת הוקמה, כיום הוא בן 73, אדם שאינו בקו הבריאות, הסועד את אשתו החולה, שמצבה מחמיר מיום ליום. החברה נעדרת פעילות עסקית וכל שדרת הניהול התחלפה, הבעלות שונה, אין בחשבוניתיה יתרות, יש לה חובות והוטלו עליה עיקולים. חלוף הזמן לא נגרם בעטיים של הנאשמים ואין להקל בו ראש. חלפו כ-14 שנים מאז ביצוע העבירות, החוק תוקן, העונש בגין העבירות שבהן הורשעו הנאשמים הוחמר ולענישה במקרה זה לא תהיה כל רלוונטיות לענישה במקרים אחרים בעתיד.

הסנגורית הזכירה שאין לזקוף לחובת נאשם את העובדה שהוא בוחר להלחם על חפותו. אין לזקוף לחובתו את העובדה שבעניינו, הגישור לא צלח. היו פערים שלא היו ניתנים לגישור, וההצגה שלפיה הנאשם בחר שלא לקחת אחריות אינה נכונה.

13. אשר ל**נסיבות הקשורות בביצוע העבירה**, במקרה דנן לא ניתן לייחס לנאשמים **תכנון**. הם שכרו גורמי ייעוץ מהמדרגה הראשונה, ואין מדובר בכאלה ששוכרים במחשבה שיעלימו עין. עצם השקעת הכספים באופן שהושקעו לא מהווה תכנון לביצוע עבירות אי דיווח. מדובר בארוע ש"התגלגל", לא ניתן לראות את הנאשם כמי שבנה תוכנית עבריינית, ולא בכדי הורשע הנאשם מכוח "הלכת הצפיות". **הנסיבות שהובילו לביצוע העבירה** אינן כוללות ניסיון של הנאשם להסתיר אחזקותיו או להיטיב עם כיסו על חשבון המשקיעים. הוא היה עסוק בעיקר בפן המקצועי של החברה, בפיתוחה, מתוך מטרה להפוך אותה רווחית, וכך המשיך לעשות גם לאחר הארועים מושא התיק דנן. לעניין **הנזק** יש לזכור שהנאשמים לא הועמדו לדין ולא הורשעו בהפסד של 20 מיליון ₪, ומי שההפסד רבץ לפתחו - נאשם 4, מיקי, לא הועמד לדין בגין עבירות הקשורות ביצירת ההפסד. לזכות הנאשם יש להתחשב **במידת השפעה של אחר עליו**, והכוונה לכך שהוא הוקסם והושפע ממיקי. לא בכדי הפך זה האחרון לדמות דומיננטית בפרשה ובחברה, אף שלא היה נושא משרה בעל תואר רשמי בחברה. לא בכדי הורשע מיקי בהרשעה חריגה, הרשעה בעבירות דיווח של מי שלא היה נושא משרה בחברה (על פי כתב האישום המתוקן). מיקי גם היה זה שהעביר את המידע שהועבר לרואי החשבון, והפגישה הראשונה עם עורכי הדין הייתה בנוכחות מיקי בלבד, דבר המלמד על מידת השפעתו והדומיננטיות שלו בחברה.

לטענת ההגנה, **מתחם העונש ההולם**, בנסיבותיו של הנאשם, הוא כולו בתחום **המאסרים שניתן לשאתם בעבודות שירות**.

14. ההגנה טענה שכמו בעניינו של דוידוביץ', נסיבותיו של רמות מצדיקות **חריגה לקולה ממתחם הענישה**. זאת בשל חלוף הזמן החריג מאז ביצוע המעשים.

15. לטענת ב"כ הנאשם, **מיקומו של הנאשם במתחם** (אם בית המשפט לא יקבל את העתירה לחרוג לקולה מהמתחם) הוא בתחתית המתחם. זאת, לנוכח **הנזק שנגרם לנאשם בעקבות העבירה וההרשעה**, לנוכח **מאמצי**

הנאשמים (החברה ורמות) על מנת למזער את הנזק שנגרם לציבור. הנאשם איבד את החברה, שהייתה מפעל חיים. עוד טרם פיטוריו מהחברה נלקחו מהנאשם הזכויות הסוציאליות והפנסיה וכבר חצי שנה עובר לפיטוריו עבד בחברה ללא שכר. החברה סבלה נזק רב מהחשיפה הפלילית והתקשורתית והנאשם פנה ללקוחות ולספקים, במרתון שנועד לשימור הקשרים העסקיים. הגב' מרגריטה קלמיס העידה במסגרת הטיעונים לעונש על התנהלותו של הנאשם בחברה לאחר ארועי תיק זה, ונטילת האחריות האישית, דבר שסייע מאוד למכירת החברה. הוצגו מסמכים (נ/6) מחברת Dentsply המלמדים על חשיבות פועלו של הנאשם בחברה.

הנאשם נעדר עבר פלילי.

במסגרת **המאמצים שעשו הנאשמים למיזעור הנזק שנגרם לציבור** ערכו הצעות רכש ונעשו הסדרי אג"ח, הסדרי נושים ועוד. האחזקות של דוידוביץ' ורמות בחברה ירדו מ-76% ל-28%. אומנם, אין מדובר בנזקים שנגרמו לנאשם או לציבור מביצוע עבירות אי הדיווח, אך הדבר מלמד על נסיונות הנאשם לפצות את הציבור בגין נזקים שנגרמו לו עקב ההפסד. ההסבר בא בתשובה לטענת המאשימה שהחברה לא הוקיעה את הנאשמים לאחר ביצוע העבירות, שכן הוא מלמד שאילו פעלה כך החברה, היה הדבר מנחית עליה מכת מוות, ובהתאם - על ציבור המשקיעים בה.

מבחינת **נסיבותיו האישיות של הנאשם**, נאמר כי הוא חלה בסרטן הערמונית. הוגשו מסמכים רפואיים בעניין (נ/7) וציון כי בנובמבר יידרש להתערבות פולשנית כבדה, והדברים הוסברו שלא לפרוטוקול. ביום 24.10.19 צורף מסמך נוסף בנוגע לניתוח שהנאשם עתיד לעבור ב-17.12.19 וההכנה הנדרשת לקראתו. כפי שכבר הזכר, רעייתו של הנאשם חלתה בפרקינסון ומחלתה מתקדמת אט-אט, באופן המצריך את נוכחות הנאשם לצידה, במידה הולכת וגוברת. הדברים באו לידי ביטוי, כמפורט לעיל, במכתבה של אשת הנאשם.

כל הנסיבות הנ"ל מובילות, לטענת ההגנה, למסקנה שיש לסטות ממתחם הענישה לקולה, כפי שנעשה אף בעניין **לופוליאנסקי** (ע"פ 5669/14 **לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל** [29.12.15], פסקה 221). המאשימה הסכימה בעניינו של דוידוביץ' כי יש לסטות לקולה מהמתחם בשל חלוף הזמן, מצבו הכלכלי והבריאותי, וכך יש לעשות גם בעניין נאשם זה.

אשר לטענות בנוגע לאחידות הענישה: לדעת ההגנה, אלמלא נעשה הסדר עם דוידוביץ', ואילו הוא ורמות היו עומדים כעת יחדיו לפני גזר דין, לא הייתה המאשימה טוענת לכזה הבדל דרמטי בין השניים, לעניין מעורבותם בביצוע העבירות. השניים הלכו יד ביד לאורך כל הדרך, כאשר כתב האישום המקורי לא הבחין ביניהם, ואף בסיכומים - שהוגשו עובר לעשיית ההסדר עם דוידוביץ' - ייחסה המאשימה לדוידוביץ' אחריות גם לאירועים שבהם רמות היה הדומיננטי. היא אף מצאה רכיבי חומרה ייחודיים שיוחסו רק לדוידוביץ', כגון מעורבותו בביצוע ההשקעות וניסיון העברת 20 מיליון ₪ שלא בוצע לבסוף. עוד צוין, שדוידוביץ' היה יו"ר הדירקטוריון, וחלק מהעבירות שיוחסו לנאשמים הן עבירות שקשורות בדוח הדירקטוריון. לכן אין מקום לבצע הבחנה כה משמעותית בין השניים לרעת רמות, רק משום שלא חתם על הסדר. עתירת המאשימה לגזור על הנאשם דן 14 חודשי מאסר, לעומת 8 חודשים שנגזרו על דוידוביץ', מייצרת פער של 75%, שאינו מוצדק בנסיבות העניין, מה גם שגזר דינו של הנאשם כאן ינתן כשנה לאחר גזר דינו של דוידוביץ'. הסנגורית ערכה השוואה גם מול עונשו של ברזל וציינה שצריך להיות מדרג פרופורציונלי גם מולו.

לסיכום עתירתה בנוגע לרכיב המאסר בעונשו של הנאשם הפנתה ההגנה לתיקון 133 לחוק העונשין, המאפשר לשאת עמוד 10

עונש מאסר שמשכו עד 9 חודשים בעבודות שירות, ל"דוח ועדת דורנר" (הועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים - דין וחשבון (אוגוסט 2015)) ול"בג"צ הצפיפות" (בג"צ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לבטחון הפנים [13.6.17] מפי המשנה לנשיאה, כבוד השופט רובינשטיין).

16. בנוגע לקנס, הביעה ההגנה תמיהה על כך שהתביעה ביקשה קנס נמוך, בשל אחידות הענישה, מבלי שנטען שלנאשם קושי כלכלי. לטענתה, הדבר נועד לעודד החמרה ברכיב המאסר ואילו ההגנה עותרת דווקא להכביד את ה"משקולת" של רכיב הקנס ולהקל בזו של המאסר בפועל. הנאשם אומנם מבוגר, ונדרש לטיפולים רפואיים יקרים לו ולאשתו, אך אינו חסר יכולת פירעון, ויש לו משפחה תומכת.

17. אשר לעניינה של הנאשמת, החברה: ההגנה שבה והדגישה כי הגוף התאגידי הנושא את שמה של הנאשמת הוא יצור חדש לחלוטין, שלא נותר בו דבר מהאורגנים שהובילו אותה בעת ביצוע העבירות. היא ביקשה לבטל את הרשעת החברה ולהסתפק בהטלת התחייבות להמנע מביצוע עבירות, ופיצוי או עיצום כספי. היא הפנתה לדנ"פ 8062/12 מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נ' חברת נמלי ישראל - פיתוח ונכסים בע"מ [2.4.15] וציינה, בשיקולים התומכים בבקשה זו, כי לחברה אין פעילות עסקית כיום. הוצג הסכם על מכירת הפעילות של החברה (נ/9). עוד נטען כי כל קנס יפגע בנושי החברה. בנוסף, יכול להגרם לחברה נזק קונקרטי כתוצאה מהרשעה. צוין שיש רוכש, המעוניין לבצע רכישה של החברה, שמצוי בתהליך שנמשך משנת 2016. הרוכש, לדברי ההגנה, מתנה את רכישתו בכך שההליך הפלילי יסתיים באי הרשעה. מדובר בהצעה ראשונית (שהוגשה וסומנה נ/10). נטען כי אחרי ניסיונות כה רבים לצוף מעל פני הקרקע, ההרשעה הפלילית בנסיבות האלה תהווה מכה קשה לחברה. לדעת ההגנה, בנסיבות של חלוף הזמן הדרמטי, החלפת שדרת הניהול, המצב הכלכלי הקשה, היעדר פעילות בחברה, והנזק הקונקרטי, יש לבטל את ההרשעה.

עוד נטען, כי ברמה הכספית, לחברה אין כיום אמצעים, כעולה מעדות רואה החשבון ומסמכים שהוגשו. מכל מקום, הקנסות שהושתו על חברות לפני התיקון בחוק שהחמיר את הענישה לא חרגו ממאה אלף שקל, ועמדו בדרך כלל עשרות אלפי שקלים, וההגנה ביקשה שכך יהיה גם במקרה דנן.

דבר הנאשם

18. הנאשם בדבריו האחרונים סיפר כיצד הגיעו אביו, ניצול שואה, לישראל וכיצד הגשימו הוריו חלום כאשר הקימו את הקיבוץ שבו גדל. הוא ציין את הערכים שעליהם חונך, לרבות צניעות, הסתפקות במועט, לשמוח במה שיש ותמיד לחיות לפי האפשרויות הקיימות. גם לו היה חלום, להקים תעשייה חדשנית מיוחדת, שתפאר את שם ישראל בעולם, והוא אכן עשה זאת, אלא שלרוע המזל - החלום קרס. לאחר הנפילה, המטרה הראשית הייתה לגרום לכך שלא תהיה קריסה מוחלטת. לצורך כך נעשו מאמצים רבים מאוד, כשלנגד עיני הנאשמים טובת הכלל, ולא טובתו האישית של פרט כזה או אחר, או טובת הנאשם. הוא הדגיש כי לא לקח פרוטה לכיסו, לא מההנפקה ולא כשהחברה הייתה במצב של התאוששות. לדבריו, הוא היה הראשון שויתר על שכרו, כדי שלחברה יהיו מזומנים. הוא ראה שהכל מתחיל ונגמר באנשים, וידע שבסוף הדרך, תמיד יש את האדם הפשוט שצריך לדאוג לו. לפיכך, למרות שבגלל ארועי התיק הזה הם לא הגיעו למקום שאליו רצה הנאשם להגיע, החברה בכל זאת התאוששה, ולא היה לה ולו יום אחד חריגה ממסגרת האשראי בבנק, לא היה שיק שלא נפרע, לא הייתה משכורת שלא שולמה, לא היה ספק שלא קיבל את מה שמגיע לו. עוד אמר:

"כשעושים הרבה דברים, עושים טעויות. מי שלא עושה - לא טועה. היינו אומרים בצבא - מי שלא מנווט - לא טועה. נעשו טעויות ועליהן אני מאוד מצטער. וכואב לי. כואב לי על המשקיעים. עוה"ד שלי תיארה בצורה מאוד יפה את המאמצים הכבירים שעשינו על מנת לנסות להחזיר כמה שיותר מאגרות החוב. היו בתקופה הזו מסביב לחברה הרבה מאוד עו"ד, הרבה מאוד יועצים, חלק לא מבוטל מהם אמר לי - אתה פראייר. אתה פוגע בחברה שלך. הכספים שאתם מחזירים עכשיו יגרמו לכך שלא יהיה לכם תזרים מזומנים מספיק כדי לקנות חלקים. בסופו של דבר לטווח ארוך הפגיעה תהיה יותר קשה בחברה. אני עמדתי על כך שכל פרוטה וכל אגורה מעבר למה שאנו צריכים ביום יום אנו נשקיע את זה בקנייה עצמית של אגרות החוב. בסופו של דבר, אם ניקח את כל מה שהחזרנו בגין אגרות החוב, זה היה יותר מ-60% מכספי המשקיעים, כולל העסקה עם יוטרנד, שאותה הבאתי. את מנדלוביץ' שהיה המנכ"ל של יוטרנד אני הבאתי בידיעה ברורה שלאחר מכן נהיה מיעוט על כל המשתמע מכך. לא היה איכפת לי שהנכסים שלנו ירדו. הדבר היחידי שעמד לנגד עיני - שאנו חייבים להמשיך להיות חברה חדשנית ויצרנית והרבה יותר חשוב מכמה אחוזים יש לי, ממה שאני מקבל באופן אישי מהחברה. היו חודשים ארוכים מאוד שלמרות שלחברה היה כסף והייתה רווחית אני באופן אישי לא משכתי משכורת. הקפאתי את המשכורות שלי כדי שיהיה הרבה כסף בקופת החברה כדי שנוכל להמשיך לייצר. הספקים שהיו לנו כמעט רובם זה היה תשלום מזומן מראש. עשיתי ויתורים למען העניין. אני לא מתקרבת פה או מתבכיי. ההורים שלי חינו אותי לעולם לא להתבכיי. אם טוענים שהיה אינטרס כספי, להתעשר, של רודף בצע - זה לא אני. אני רחוק מזה כרחוק מזרח ממערב. גדלתי בקיבוץ. זה לא היה אף פעם האג'נדה שלנו".

הנאשם ציין שהוא מבלה כ-20% מחייו סביב ארועי הפרשה הזו. גם הוא וגם אשתו חלו. הוא צפוי לסדרה של בדיקות וניתוחים, שרק לאחריהם ידע בוודאות מה מצבו. על רעייתו נפלה כרעם ביום בהיר הידיעה שהיא חולה בפרקינסון, והוא רואה מהצד כיצד מאישה חיונית, פעילה ומתפקדת, היא נמוגה אט-אט. הוא רואה את קשייה היומיומיים - בפתיחת שקית מהסופרמרקט, בחיתוך סלט, בהוצאת כביסה מהמכונה. היא זקוקה לסיוע יומיומי ונוסף על התורך בתמיכה פיזית, יש פן משמעותי של תמיכה נפשית, שאותה הוא מעניק לה. עוד ציין את נכדיו, שהקשר שלו עימם אמיץ והוא משמש להם יותר כהורה מאשר כסב, וגם אותם לא יוכל לאכזב. לסיום ביקש הנאשם חמלה ורחמים.

דין והכרעה

19. נקודת ייחוס והשוואה מרכזית ומהותית ביותר בגזר דינם של הנאשמים, ושל רמות בפרט, היא גזר דינו של דוידוביץ', וזאת לנוכח עיקרון אחידות הענישה. כידוע, "על פי עיקרון אחידות הענישה, המהווה עיקרון יסוד בשיטתנו המשפטית, במצבים דומים מבחינת אופי העבירות ונסיבותיהם האישיות של הנאשמים ראוי להחיל, במידת האפשר, שיקולי ענישה דומים. עיקרון זה מקבל משנה תוקף מיוחד שעה שמדובר בנאשמים המורשעים בגדרה של אותה פרשה" (ע"פ 4074/18 פלוני נ' מדינת ישראל [22.7.19], פסקה 16). "עקרון זה איננו חזות הכל, אך משקלו רב" (ע"פ 6466/18 ראגאבי נ' מדינת ישראל, פסקה 11 [1.5.19], פסקאות 12-13).

דוידוביץ' הואשם בכתב אישום זהה לרמות, ניהל הוכחות עד תום, הוגשו סיכומים בעניין שניהם יחדיו, ועובר למתן הכרעת דין, לאחר גישור, הגיעו הצדדים להסדר שבמסגרתו תוקן כתב האישום בעניינו והוסכם על עונש "סגור". התיקון בכתב האישום משקף הכרה בכך שחלקו הפעיל של דוידוביץ' בממשקים שבהם בוצעה ההטעיה היה פחות מחלקו של רמות. העונש המוסכם שיקף - מלבד מרכיבים משמעותיים לקולה, המשותפים גם לרמות (כגון חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות ונסיבות אישיות ובריאותיות של דוידוביץ') - את נטילת האחריות והבעת החרטה מצד דוידוביץ', בשונה מרמות. מכאן שצודק בא כוח המאשימה: שני המשתנים החשובים בעניינו של רמות משפיעים, האחד - על קביעת מתחם העונש (חלקו של הנאשם בביצוע העבירות), והשני - על קביעת מיקומו של הנאשם בתוך המתחם (נטילת אחריות).

לנוכח האמור, אחזור על האמור בגזר דינו של דוידוביץ בנושאים המשותפים.

אָרוּע אַחַד או מספר אָרוּעים?

20. האם מדובר באָרוּע אַחַד או במספר אָרוּעים? כתב האישום מתייחס לשלוש "חטיבות זמן" שונות, ולדיווחים ממספר סוגים, ועל כן הוא חולק לשלושה אישומים, הכוללים עשר עבירות. על פי המבחנים שהשתרשו בפסיקה, בע"פ 4910/13 **אחמד בני ג'אבר נ' מדינת ישראל** [29.10.14] וע"פ 1605/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** [27.8.14], עבירות שיש ביניהן קשר ענייני הדוק, ואשר ניתן להשקיף עליהן כמסכת עבריינית אחת, יחשבו לאירוע אחד. ראו בעניין זה גם את דבריו של כבוד השופט מזוז בע"פ 4527/14 **שרונה פרינץ נ' מדינת ישראל** [23.3.16]. עוד נקבע, כי כדי לעמוד על עוצמת הקשר שבין העבירות, שומה על בית המשפט לעמוד על נסיבותיו העובדתיות של העניין שלפניו, ולבחון אם יש בהן כדי להצביע על קשר הדוק בין העבירות. ניתן לבחון, למשל, האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות (ע"פ 1261/15 **מדינת ישראל נ' דלאל** [3.9.15], פסקאות 21 - 22 מפי כבוד השופט סולברג). מאחר שהצדדים התייחסו לכלל מסכת העובדות כמקשה אחת, וכך קבעתי גם בעניינו של דוידוביץ', לא ארחיב בעניין זה, ואסתפק בקביעה שקיים קשר ענייני הדוק בין כל העבירות, ולכן לטעמי עסקינן באָרוּע אַחַד, הכולל מספר עבירות.

קביעת מתחם העונש

21. לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו במקרה דנן התייחסתי בגזרי דינם של דוידוביץ' ושל ברזל, ואחזור על הדברים: הערך החברתי שנפגע הוא הערך של קיום שוק הון משוכלל ושקוף. דיני ניירות הערך מושתתים, כידוע, על עקרון הגילוי הנאות. בשונה ממוצרים אחרים, ערכו של המוצר הנסחר - נייר הערך - אינו גלוי על פניו, אלא נגזר מהזכות שהוא משקף, ערך החברה, והעסקה בו אינה מתקיימת ככלל על דרך של מפגש בין הקונה למוכר. נייר הערך הוא מוצר ייחודי, שמקנה זכויות משפטיות למחזיק בו, וערכו נגזר מערכה של החברה שהנפיקה אותו. המידע הקשור לחברה מצוי כולו בידיה ובידי מנהליה ועל כן, כדי לעמוד על טיבו של נייר הערך, יש צורך בקיום מידע רלוונטי, עקבי ומלא, אשר יאפשר למשקיע הפוטנציאלי להעריך נכונה אם לבצע פעולה בנייר הערך. מאחר שהמידע הרלוונטי מצוי בידי מי שמציע את נייר הערך למכירה, ננקט הכלל של גילוי נאות, המטיל על המוכר את חובת הגילוי.

22. מידת הפגיעה בערך המוגן הייתה במקרה דנן רבה. הסכומים הכספיים שבהם מדובר, ושלגביהם לא נמסרו דיווחים כנדרש, הם גבוהים, הן באופן מוחלט, הן ביחס לסכום הכסף שגויס בהנפקה. משך הזמן שבו הוחסר המידע מהציבור הוא ממושך. כמות הדיווחים שהוחסרו מהציבור אינה מבוטלת.

23. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, קדם תכנון לביצוע העבירות, במובן זה שהיו החלטות פוזיטיביות שנלקחו שלא בדרך הקבועה בחוק ושלא דווחו במכוון (ההחלטה להעביר את מרבית כספי תמורת ההנפקה, בסך 39 מיליון ₪, לחברת מגדל שוקי הון, שם ינוהלו הכספים על ידי ברזל). שמעתי את טענת ההגנה, כי אין לראות בעצם ההחלטה להעביר את הכספים להשקעה במגדל כתכנון העבירה, והדבר נכון, אלא שההתייחסות היא לתכנון המתבטא בהחלטה לבצע את ההעברה מבלי לקבל את האישורים הדרושים (אישור הדירקטוריון), ההחלטה שלא לדווח על ביצוע ההשקעה, ובהמשך - אי מסירת הדיווחים הדרושים, הגם שהנאשמים שלפניי ראו את הטעיית המשקיעים עקב אי הדיווח

כאפשרות קרובה לוודאי. יש לזכור, כפי שציינתי בגזרי דינים של דוידוביץ' וברזל, שהעבירות שבהן הורשעו הנאשמים אינן בעצם יצירת הפסדים בתיק ניירות הערך של החברה, אלא ההחלטה שלא לדווח על כך. **הנוק הפוטנציאלי והנוק הקונקרטי** במקרה זה היה רב מאוד. נגרמו הפסדים משמעותיים למשקיעים ובעקבות האירועים מושא תיק זה, גם מצבה של החברה הנאשמת הורע עד מאוד.

כפי שציינתי לעיל, הנסיבה העיקרית המבחינה בין הנאשם כאן לדוידוביץ', מצד אחד, ולברזל, מצד שני, היא **חלקו היחסי בביצוע העבירה**. לגבי ברזל, נאשם 4, קבעתי בגזר הדין כי חלקו בביצוע העבירות אינו החלק הדומיננטי, מעצם העובדה שלא היה נושא משרה או שומר סף בחברה. בנוסף, כתב האישום בעניינו תוקן בצורה משמעותית, באופן שהפחית מאוד גם את היקף העבירות שיוחסו לו והסכומים שיוחסו לו. קבעתי כי חלקו של דוידוביץ' מהותי ומשמעותי בצורה ניכרת מחלקו של ברזל. לעומת זאת, כתב האישום בעניינו של דוידוביץ' תוקן לקולה במספר נקודות, על מנת לשקף הבדל בינו לבין רמות, מבחינת החלק של כל אחד מהם באירועים. כאמור לעיל, כתב האישום תוקן כך שבחלק הכללי הוסף כי על פי חלוקת העבודה בפועל בין רמות לדוידוביץ', דוידוביץ' היה אמון בעיקר על פיתוח החברה, ולפיכך מיעט להיות בקשר עם עורכי הדין ורואי החשבון, ומיעט לעסוק בנושא הדיווחים בחברה. בנוסף, לגבי כל האישומים, הוסף כי דוידוביץ' ראה את הטעיית המשקיעים כאפשרות קרובה לוודאי. בהתייחס לאישום השלישי (העוסק בדוח לרבעון השלישי של 2006), הוסף כי דוידוביץ' לא נכח בישיבה שבה נכח רמות, ובה נתנו עורכי הדין של החברה את עצתם, כי יש לדווח בדיווח מיידי על ההפסדים שנצברו. כפי שעולה מהכרעת הדין, ההבדלים במעורבות עולים בצורה מוחשית גם ממסמכים שהוגשו (למשל - **נ/70**, "מזכר גילוי נאות לקראת הנפקה" שנשלח על ידי עו"ד גביש לרמות; **ת/64** - הוראה מרואה חשבון בר תקווה כיצד יש לתעד את ניהול תיק ההשקעות, שהועברה לרמות; **ת/83** - תיעוד של שיחה מיום 26.11.06 בין רו"ח גוטסדינר עם רמות, שממנו עולה שרמות הסביר לגוטסדינר שההפסד מניירות ערך נגרם מהשקעות ממונפות בשער הדולר, שבוצעו על ידי ברזל, ושנדע לו על ההפסד כשהוא היה ב-3 מיליון ₪ (כלומר כחודשיים קודם לכן); רמות הוא שהחליט שאין מקום לעדכן את הדירקטוריון בסוף נובמבר בהפסדים לאחר תאריך המאזן (לטענתו - משום שסבר שההפסדים לא סופיים) - חקירתו הנגדית של רמות, פ/1771 - פ/1772), ועוד).

24. מדיניות הענישה הנוהגת: חשוב לשים לב לשני עניינים, שהצדדים התייחסו אליהם בטעוניהם בעניינו של דוידוביץ', שעה שהצדיקו את העונש שעליו הסכימו בהסדר הטיעון. האחד (והעיקרי) - העונש בגין העבירות שבהן הורשעו הנאשמים עמד בשעה שביצעו את העבירות על 3 שנות מאסר וקנס. העונש הוחמר בינתיים ל-5 שנות מאסר. השני - קיימת בשנים האחרונות מגמה ברורה של החמרה בענישה בעבירות ניירות ערך, ובית המשפט העליון שב וקבע, במספר פסקי דין, כי מדובר בהחמרה נדרשת, ששמה דגש על האינטרס הציבורי בענישה ראויה (ראו, למשל, ע"פ 6020/12 **מדינת ישראל נ' עדן** [29.4.13], פסקה 22, מפי כבוד השופטת ברק ארז וכן ע"פ 4666/12 **גורביץ נ' מדינת ישראל** [8.11.12], פסקה 8). נקבע כי "מדיניות הענישה הנהוגה", אשר על בית המשפט לבחון בהתאם לסעיף 40ג'(א) לחוק העונשין לשם קביעת מתחם העונש ההולם, היא, ככלל, בעת מתן גזר הדין, ולא מדיניות הענישה הנהוגה בעת ביצוע העבירות. זאת כאמור באשר למדיניות ענישה, להבדיל מהדין הקובע את עונשה של העבירה, אשר תחולתו צופה תמיד פני עתיד (סעיפים 3(ב) ו-5 לחוק העונשין). על כן, מדיניות ענישה הנוהגת בעת ביצוע עבירה אינה יוצרת אינטרס הסתמכות לגיטימי למבצע העבירה, ואין בה כדי להגביל את שיקול הדעת של בית המשפט בעת גזירת דינו של מבצע העבירה... אוסיף גם, כי המדיניות המחמירה בעבירות כלכליות לסוגיהן אינה חדשה עמנו. בתי המשפט עמדו זה מכבר על הצורך בענישה משמעותית בעבירות הצווארון הלבן נוכח חומרת המעשים והנזקים הנגרמים לקורבנות ולציבור כולו, ואין מדובר רק בפסיקה מהעת האחרונה" (דברי כבוד השופט מזוז בע"פ 6799/14 **אילן**

אופיר נ' מדינת ישראל [16.3.15], פסקאות 11 - 12). לאחרונה חזר בית המשפט העליון על הדברים בע"פ 4603/17 אדרי נ' מדינת ישראל [16.7.19], פסקאות 13-15 לפסק דינו של השופט פוגלמן בפרק המתייחס לגזר הדין:

"נקודת המוצא לדיון היא מגמת ההחמרה בענישה בגין עבירות כלכליות הנוהגת בפסיקתנו, ובפרט בגין עבירות המבוצעות בניירות ערך... מדיניות הענישה בגין העבריינות הכלכלית המתוחכמת צריך שתשקף את היקף הנפגעים הפוטנציאלי ממנה, את הקושי והמורכבות שבגילוייה ואת 'ההוקעה הברורה של יסודות השחיתות וניצול עמדות הכח, השליטה והמידע הכרוכים בביצועה'".

וכן:

"אין לקבל את טענת המערערים שלפיה שגה בית המשפט בקבעו את מתחמי העונש בהתאם למדיניות שנהגה בעת מתן גזר הדין, חלף זו שנהגה בעת ביצוע העבירות. אכן, סבורני כי לשאלת המדיניות הנוהגת בעת ביצוע העבירה יש לתת משקל. ברם, בצד האמור כבר נפסק כי לנאשם אין זכות קנויה 'כי בית המשפט לא יחמיר בעונשו מעבר לרמת הענישה הנוהגת במועד ביצוע העבירה', וכי בית משפט זה אינו כבול לרף הענישה הנוהג, ובלבד שההחמרה עולה בקנה אחד עם הכלל בדבר העלאה מדורגת של רמת הענישה".

אך חרף הקביעה הברורה הנ"ל, לנוכח חלוף הזמן המשמעותי מאוד בענייננו, ולנוכח השינוי (ההחמרה) בעונש הקבוע לצד העבירות שבהן עסקינן, יש לתת משקל מסויים לדברים.

25. הצדדים בטעוניהם הפנו לגזרי דין הרלוונטיים שהזכירו בטעוניהם בענייניו של דוידוביץ'. מחלקם (לרבות גזר דינו של ברזל) ניתן ללמוד לענייננו על דרך קל וחומר, שכן בניגוד לענייננו, הם עסקו במי שאינו נושא משרה בתאגיד. גזר דינו של דוידוביץ' עצמו, שבו קבעתי מתחם של מאסר שנע בין 12 ל-24 חודשים, וחרגתי ממנו לקולה תוך הטלת 8 חודשי מאסר בפועל על דוידוביץ', משמש - כאמור לעיל - נקודת ייחוס לגזר הדין הראוי כאן.

לנוכח כלל נסיבות ביצוע העבירה, ובפרט חלקו של נאשם 3 בביצוע המעשים, הגדול מחלקו של דוידוביץ', ולנוכח הפסיקה שהובאה, וכן בהתחשב בכך שהעבירות בוצעו טרם החמרת העונש הנקוב לצד העבירות הללו, אני מוצאת **שהמתחם** שעליו הצביעה המאשימה - **14 עד 24 חודשי מאסר, לצד ענישה כספית משמעותית** - הוא מתחם נכון וראוי.

מיקום עונשו של הנאשם בתוך המתחם

26. לזכות הנאשם יש לזקוף לא מעט שיקולים: עונש של מאסר בפועל יפגע באופן משמעותי הן בו, הן במשפחתו. הנאשם, כמרבית עברייני הצווארון הלבן, נטול עבר פלילי. עובדה זו נזקפת, כמובן, לזכותו ואני לוקחת בחשבון שהעובדה שמדובר במאסר ראשון תקשה אף היא על הנאשם. גילו ומצבו הבריאותי לא יקלו עליו, אף הם, את נשיאת המאסר, כמו גם את החזרה לעולם התעסוקתי. הובהרה והומחשה, בעדויות ובמסמכים, ההשפעה הקשה שתהיה לפרידה בת מספר חודשים מרעייתו, הזקוקה - בשל מחלתה - לסייעו הצמוד, על כל המשתמע מכך.

לזכות הנאשם אני זוקפת את כל עדויות האופי שנשמעו, ושעלו גם מהמסמכים שהוגשו, המלמדות על אופיו הטוב, על

עשייתו למען המדינה והחברה, על נדיבות ליבו ודאגתו לזולת. אני למדה מכל אלה, כי המעידה שלו בתקופה שבה נעברו העבירות מושא תיק זה הייתה חריגה למהלך חייו, ונבעה מליקוי מאורות זמני.

חלופה הזמן המשמעותי מאוד נשקל אף הוא, כגורם מרכזי לקולה (ר' ע"פ 4603/17 אדרי נ' מדינת ישראל [16.7.19]), פסקאות 31-33 לפסק דינו של כבוד השופט פוגלמן בעניין הערעור על גזר הדין). ואולם בנקודה זו חשוב לציין, שמלוא המשקל לנתון זה ניתן זה מכבר בגזר דינו של דוידוביץ', ואין מקום להתחשבות נוספת ורחבה יותר בעניינם של הנאשמים דנן. מאז גזר דינו של דוידוביץ' ועד מתן הכרעת הדין כאן חלפו 6 חודשים, שהם פרק זמן קצר במיוחד, בהתחשב בהיקף הכרעת הדין שנדרשתי לכתוב. הדחיה מעת מתן הכרעת הדין ועד היום נבעה אך ורק מבקשות של הנאשם, כעולה מפרוטוקול הדיון ביום 16.5.19 ומבקשה מיום 11.7.19, בקשות שלהן נעתרתי מאחר שהן היו כרוכות בעניינים רפואיים. לכן אין כל מקום לתת משקל נוסף לנימוק חלופה הזמן, מעבר למשקל הרב שניתן לו בגזר דינו של דוידוביץ'. אני מפנה בעניין זה גם לע"פ 2375/12 עמי מזרחי נ' מדינת ישראל [6.8.13], בפרט לפסקה 16 לפסק דינו של כבוד השופט סולברג, שם, אגב דחיית ערעורו של מי שהכרעת הדין בעניינו ניתנה יותר מ-10 שנים לאחר ביצוע העבירות, ותוך אישור עונש מאסר של 18 חודשים, נאמר, בנסיבות דומות למדי לענייננו: "בצדק נזקף לזכותו נושא השיהוי, ובאותה מידה של צדק, ניתן משקל לצורך בענישה הולמת ומרתיעה מחמת הפגיעה באינטרס הציבורי במעשיו החמורים של המערער".

לחומרה יש להתחשב בצורך בהרתעת הרבים בעבירות מעין אלה, שפגיעתן בציבור קשה וחמורה. נפסק לא אחת, כי בעבירות כלכליות בכלל, ובעבירות לפי חוק ניירות ערך בפרט, יש להעדיף את האינטרס הציבורי של הרתעת היחיד והרבים, והעברת מסר חד וברור בדבר הצורך לשמור על נקיין כפיים ולנהוג על פי הכללים שקבע המחוקק והרגולטור להבטחת קיומו של שוק מסחר הוגן וראוי, ללא שהמשקיעים יחששו ממעשי הונאה ומרמה של מי שאמונים על ניהול כספם ועל קבלת ההחלטות לטובת החברה ולשם קידום ענייניהם (ר', למשל, ע"פ 1522/12 ולד נ' מדינת ישראל [27.1.14], פסקה 8).

הנאשמים כאן אינם זכאים להקלה המשמעותית שזכו לה דוידוביץ' וברזל, שנטלו אחריות למעשיהם. המאמצים לתיקון נזקים, שאליהם התייחסה ההגנה בסיכומיה, מתייחסים בעיקר לנזקים שנבעו מעצם הפסד כספי ההנפקה, הפסד שאינו מושא ההרשעה, ולא לתיקון הנזקים מאי הדיווח.

אוסף, כי גם לדוידוביץ' היו נסיבות אישיות - בריאותיות ומשפחתיות - קשות ודומות בחלקן לאלה של רמות, וגם אלה זכו להתחשבות בגזר דינו.

בעניינו של דוידוביץ', מאחר שכלל נסיבותיו האישיות, שכללו גם נטילת אחריות, הובילו ממילא למיקום עונשו בתחתית המתחם, מצאתי לחרוג מהמתחם, במידה לא מבוטלת, כדי לתת ביטוי לחלופה הזמן הרב. במקרה של רמות, ממילא אין למקם את עונשו בתחתית המתחם, בהעדר לקיחת אחריות, ולכן חלופה הזמן יוביל להנמכת מקומו בתוך המתחם, אך לא לחריגה ממנו. מדובר בהקלה דומה עד מאוד לזו שזכה בה דוידוביץ' בשל חלופה הזמן.

למרות עתירת ההגנה להכביד על רמות בהטלת קנס גבוה מזה שלו עתרה המאשימה, ולהקל בשל כך ברכיב המאסר, איני סבורה שנכון לנהוג כך. יש להשית על רמות מאסר ממושך מזה שהשתתי על דוידוביץ', מכל השיקולים שצויינו, ועל כן לא אכביד עליו הכבדה נוספת, מעבר למה שדרשה המאשימה.

עמוד 16

לסיכום נושא מיקום עונשו של הנאשם במתחם העונש ההולם, היה צריך למקמו (לנוכח אי לקיחת האחריות, מצד אחד, וכל נקודות הזכות, מצד שני) בתוך המתחם, סביב השליש התחתון שלו. חלוף הזמן המשמעותי מוביל למיקום בתחתית המתחם, למרות אי לקיחת האחריות, וזו גם הייתה עתירתו ההגונה והמאוזנת של ב"כ המאשימה. הפער שיווצר, עקב כך, בין עונש המאסר שיוטל על רמות לבין זה שהוטל על דוידוביץ' מוצדק, לטעמי, לנוכח כל השיקולים שצוינו לעיל.

עונשה של הנאשמת

27. בעניינה של הנאשמת, בקשת ההגנה שתבוטל הרשעתה אינה באה בחשבון ואינה עולה בקנה אחד עם הפסיקה בנושא. נקבע כי הימנעות מהרשעה, או ביטול הרשעה, בעניינו של תאגיד, כמו בעניין נאשם בשר ודם, יבואו בחשבון רק כאשר קיים יחס בלתי סביר בין הנזק הצפוי לחברה מהרשעתה לבין חומרתן של העבירות המיוחסות לה (ראו רע"פ 1840/12 עוזר נ' מדינת ישראל [30.4.13]). חומרת עבירות אי הדיווח בכוונה להטעות מחייבת ענישה מחמירה, שתגן על האינטרס הציבורי שבהרשעת עברייני ניירות ערך. מעבר לכך, לא הוכח הנזק החמור שייגרם לחברה כתוצאה מההרשעה. ראשית, גם הסנגורית, בהגינותה, ציינה שההצעה של המשקיע, שהתנתה את הרכישה של החברה בכך שלא תורשע, היא הצעה ראשונית בלבד. שנית, כפי שציין התובע, במסגרת המו"מ על רכישת החברה הובאו ויובאו, מן הסתם, בחשבון, כלל השיקולים, לרבות שיקול זה, ומן הסתם - יש להם "תג מחיר". לפיכך, אין מדובר בנזק כזה, שמוצדק בגינו להמנע מהרשעה.

אשר לגובה הקנס: החברה אכן החליפה בעלים מאז ארועי התיק דנן, אך זאת - כאשר הדברים הנוגעים לתיק כבר נחשפו. מכאן, שהאפשרות של הרשעה והטלת קנס שוקללו בתוך מחיר העסקה, ואף אם כיום אין לחברה מזומנים רבים, הרי שאין מדובר בשיקול היחיד שיש לקחתו בחשבון. יש להתחשב גם בחומרת העבירות, בהתנהלות החברה שאיפשרה את ביצוע העבירות ובנזק שנגרם לציבור המשקיעים, בכך שניטלה מהם האפשרות לשקול שיקולי השקעה על בסיס מידע נכון ומלא.

סיכום

28. לאור כל האמור, אני מטילה על הנאשמים את העונשים הבאים:

הנאשמת, חברת TRD:

קנס בסך 100,000 ₪, שישולם עד ליום 1.2.2020.

נאשם 3, ישראל רמות:

א. מאסר בן 14 חודשים;

ב. מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך שנתיים מהיום יעבור עבירת ניירות ערך מסוג פשע או עוון;

ג. קנס בסך 10,000 ₪, או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-4 תשלומים, שווים ורצופים, החל מיום

1.1.20 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחריו. אי תשלום שני תשלומים רצופים במועדם יוביל להעמדת כלל יתרת הקנס לפירעון מיידי.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ח תשרי תש"פ, 27 אוקטובר 2019, בנוכחות הצדדים.